

درنامه انخل شناسی پزشکی

تدوین:

دکتر سیما راستی - دکتر حسین هوشیار - دکتر محسن اربابی

اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

با همکاری فائزه سادات ساداتی نژاد دانشجوی پزشکی

انتشارات مرسل

سرشناسه: راستی، سیما، ۱۳۴۴ -
 عنوان و نام پدیدآور: درسنامه انگل شناسی پزشکی / سیما راستی، حسین هوشیار، محسن اربابی
 با همکاری فائز سادات ساداتی زاده.
 مشخصات نشر: کاشان: مرسل، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری: ۳۹۲ ص: مصور، جدول.
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۲-۲۷۸-۲
 وضعیت: فهرست نویسی: فیا.
 یادداشت: کتابنامه.
 موضوع: انگل شناسی پزشکی.
 Medical parasitology موضوع:
 شناسه افزوده: هوشیار، حسین، ۱۳۴۴ -
 شناسه افزوده: اربابی، محسن، ۱۳۳۹ -
 رده بندی کنگره: ۶۱۲/۱۱۹/RC
 رده بندی دیویی: ۶۱۲/۹۶
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۸۲۴۲۸

■ درسنامه انگل شناسی پزشکی
 ■ دکتر سیما راستی - دکتر حسین هوشیار - دکتر محسن اربابی
 ■ آمادگی متن: واحد فنی و تحقیقات انتشارات مرسل
 ■ چاپ اول: ۱۳۹۵ / ۱۰۰۰ نسخه
 ■ چاپ دوم: بهشت
 ■ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۲-۲۷۸-۲
 ■ قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان
 ■ حق چاپ محفوظ است. هر تکثیر کل یا بخشی از این کتاب
 شرعاً و قانوناً مجاز نمی باشد.

☑ ناشر برگزیده ۵۲ دوره
 غایشگاه بین المللی کتاب تهران (۸۹ و ۱۳۸۴)
 ☑ ناشر شایسته تقدیر سال ۱۳۹۲

www.morsalpub.com

ص پ: ۸۷۱۳۵/۱۳۵
 تلفکس: ۰۳۱-۵۵۴۵۵۱۳ همراه: ۳۵۴۶ ۱۶۱ ۰۹۱۳
 خرید اینترنتی: www.morsalpub.com

انتقادات و پیشنهادات خود را به شماره ۰۳۱-۵۵۴۵۵۱۳ ارسال نمایید.

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
-------------	----

فصل اول: کلیات انگل‌شناسی - کرم‌شناسی

تعریف انگل‌شناسی	۱۳
انواع مختلف زندگی انگل	۱۳
انواع رابطه میزبان و انگل	۱۴
راه‌های ورود انگل به بدن	۱۵
آسیب‌شناسی و نشانه‌شناسی	۱۵
پاتوژنز	۱۵
راه‌های آسیب انگل به میزبان	۱۶
طبقه‌بندی انگل‌ها	۱۶
طبقه‌بندی کرم‌های مهم از دیدگاه پزشکی	۱۶
کرم‌های پهن	۱۷

فصل دوم: ترماتودها

ویژگی ترماتودها	۱۹
طبقه‌بندی ترماتودها از لحاظ محل زندگی	۱۹
نحوه انتقال ترماتودها	۲۱
طبقه‌بندی ترماتودها	۲۲
خانواده فاسیولیده	۲۲
فاسیولا هپاتیکا یا کرم کبد گوسفند	۲۲
مرفولوژی فاسیولا هپاتیکا	۲۳

۳۱	اپیدمیولوژی فاسیولیازیس
۳۲	فاسیولاژینگانتیکا
۳۳	دیگروسلیوم دندرتیکوم
۳۶	کلونورکیس سینن سیس
۳۹	پاراگونیموس وسترمانی
۴۳	شیستوزوما
۴۸	شیستوزوما همتویوم
۵۲	شیستوزوما مانسونی
۵۴	شیستوزوما اژاپنیکوم
۵۷	درماتیت برکری (درماتیت شیتوزومایی)
۵۸	ترماتود گوارشی
۵۸	فاسیولوپسیس بوسک
	فصل سوم: سستودها
۶۳	ویژگی کلی سستودها
۶۴	ویژگی مرفولوژیکی سستودها
۶۶	ویژگی های سیکلوفیلیده
۶۷	تنیا ساژیناتا
۷۳	تنیا سولیوم
۷۵	سیستی سرکوزیس
۷۶	سیستی سرکوس خوشه ای
۷۹	تنیا ساژیناتا آسیاتیکا
۷۹	اکینوکوکوس گرانولوزوس
۸۳	ساختمان کیست هیداتید یک حفره ای
۹۰	اکینوکوکوس مولتی لوکولاریس
۹۰	اکینوکوکوس وجلی
۹۱	اکینوکوکوس اولیگارتروس
۹۱	دیلیدیوم کانینوم
۹۴	هیمنولیس نانا

۹۷.....	هیمنولپیس دی مینوتا.....
۹۸.....	مولتی سپس.....
۱۰۱.....	دیفلوبوتریوم لاتوم.....
۱۰۴.....	اسپیرومترا.....

فصل چهارم: نماتودهای رودهای

۱۰۵.....	تقسیم‌بندی متازوا براساس تکامل دستگاه گوارش.....
۱۰۵.....	کرم‌های گرد یا استوانه‌ای.....
۱۰۶.....	روش‌های فعال.....
۱۰۶.....	نماتودهای رایج.....
۱۰۶.....	آسکاریس لریبریکیدس.....
۱۱۲.....	انترویوس ورمیدلاریس.....
۱۱۸.....	تریکورس تریکیورا.....
۱۲۱.....	کرم‌های قلاب‌دار.....
۱۲۹.....	استرنزیلوئیدس استرکوریس.....
۱۳۴.....	تریکوسترنزیلوس.....
۱۳۹.....	تریشینلا اسپیرالیس.....
۱۴۴.....	آسکاریس‌های حیوانی.....

فصل پنجم: نماتودهای خونی و بافتی

۱۴۷.....	فیلرها.....
۱۴۷.....	وشرر یا باکروفتی.....
۱۵۳.....	بروگیا مالایی.....
۱۵۵.....	انکوسرکا ولولوس.....
۱۵۹.....	لواآلوآ.....
۱۶۲.....	دراکونکولوس مدیننسیس.....
۱۶۹.....	فهرست منابع کرم‌شناسی.....

فصل ششم: کلیات تک یاخته شناسی

۱۷۱.....	تک یاخته ها
۱۷۳.....	مرفولوژی تک یاخته ها
۱۸۱.....	تنفس
۱۸۲.....	تکثیر
۱۸۴.....	راه های انتقال تک یاخته ها
۱۸۵.....	روش های تشخیص آزمایشگاهی
۱۸۶.....	معنویت در بیماری های تک یاخته ای

فصل هفتم: آمیب های گوارشی

۱۸۷.....	جنس آنتامبا
۱۸۸.....	ویژگی آمیب ها
۱۸۸.....	آنتامبا هیستولیتیک
۱۸۹.....	تروفوزوئیت
۲۰۶.....	آنتامبا کلی
۲۰۷.....	آنتامبا هارتمانی
۲۰۹.....	آنتامبا ژنژیوالیس
۲۱۰.....	اندولیماکس نانا
۲۱۱.....	یدامبا بوچلی

فصل هشتم: آمیب های آزادزی

۲۱۳.....	طبقه بندی نگلریا
۲۱۴.....	نگلریا فاو لری
۲۱۹.....	آکانتامبا

فصل نهم: تاژکداران گوارشی و تناسلی

۲۲۹.....	ژیا ردیا لامبلیا
۲۳۶.....	کیلوماستیکس مستیلی
۲۳۸.....	دی انتامبا فراژیلیس

۲۴۰	خانواده تریکومونادیده
۲۴۰	تریکوموناس تناکس
۲۴۲	تریکوموناس هومینیس
۲۴۳	تریکوموناس وائرنالیس

فصل دهم: شاخه مژه‌داران

۲۵۳	بالانتیديوم کلی
-----	-----------------

فصل یازدهم:

۲۵۹	بلاستوسیتس هومینیس
-----	--------------------

فصل دوازدهم: تارکداران، حرن و نسج

۲۶۷	تارکداران خون و نسج
۲۶۸	جنس لیشمانیا
۲۷۱	لیشمانیازیس جلدی
۲۷۵	لیشمانیازیس احشایی
۲۷۹	لیشمانیوز جلدی مخاطی
۲۸۸	تریپانوزوما
۲۸۸	تریپانوزوما آفریقایی
۲۹۴	تریپانوزوما آمریکایی

فصل سیزدهم: کوکسیدیه‌های انسانی

۳۰۱	اپی کمپلکسا
۳۰۲	کوکسیدیه‌های بیماریزای انسان
۳۰۴	سارکوسیستیس
۳۱۴	ایزوسپورا بلی
۳۱۹	کریپتوسپوریدیوم
۳۲۷	توکسوپلازما گوندی

فصل چهاردهم: مالاریا

۳۴۷	تاریخچه
۳۴۹	اهمیت و انتشار مالاریا در جهان
۳۵۲	انگل‌های مالاریا
۳۵۳	سیر تکاملی و مرفولوژی
۳۶۲	بیماری‌زایی و علائم بالینی
۳۷۱	روش‌های تشخیص آزمایشگاهی
۳۷۳	درمان
۳۷۴	راه‌های پیشگیری و کنترل
۳۷۵	فهرست منابع تک‌اخته‌شناسی
۳۷۷	واژه‌یاب فارسی

www.ketab.ir

مقدمه

عفونت‌های انگلی هنوز یک مشکل بهداشتی مهم در تمام جوامع به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه محسوب می‌شود. اگرچه اغلب کشورهای صنعتی با ارتقای شاخص‌های بهداشتی و کنترل ناقلین و میزبانان واسط، به‌طور موفقیت‌آمیز میزان آلودگی به عفونت‌های انگلی را کاهش داده‌اند.

از آنجایی که اکثر کشورهای در حال توسعه در مناطق گرمسیر و نیمه‌گرمسیر جهان و با رطوبت مناسب قرار دارند، از این رو شرایط رشد و انتقال انگل‌ها به‌ویژه عوامل انگلی منتقله توسط آب و غذا فراهم می‌باشد. فشرده‌ی تغذیه، تراکم جمعیت، کمبود آب بهداشتی و پایین بودن امکانات بهداشتی و نظافتی و تماس با حیوانات از دیگر عوامل مؤثر در انتشار آلودگی انگلی می‌باشد. عدم توجه به کشورهایی در حال توسعه و درمان پیگیر و تحقیقات ناکافی در مورد بیماری‌های عفونی و انگلی از دیگر موانع در کاهش میزان عفونت‌های انگلی هستند. براساس گزارش سازمان جهانی بهداشت با وجود کاهش میزان آلودگی‌های انگلی در دنیا، به دلیل رشد سریع جمعیت در جهان، آلودگی همچنان بالاست. بیماری‌های انگلی اعم از آلودگی‌های ناشی از کرم‌ها و نیز تک‌یاخته‌ها در سرتاسر کشور ما نیز پراکندگی دارد و در بعضی مناطق این بیماری‌ها به‌صورت آندمیک می‌باشد.

با عنایت به اهمیت بیماری‌های انگلی در کشور، نویسندگان در این کتاب تلاش نموده‌اند تا با تکیه بر مطالب مهم موجود در کتب مرجع پزشکی و مقالات تحقیقی نویسندگان،

درسنامه‌ای خلاصه، روان و فاقد مطالب و توضیحات غیرضروری جهت استفاده دانشجویان به‌خصوص دانشجویان پزشکی تهیه نمایند. ضرورت این درسنامه با افزایش تعداد دانشجویان رشته پزشکی و رشته‌های وابسته هرچه بیشتر نمایان می‌شود. هدف عمده از نگارش این درسنامه افزایش دانش و توانمندی دانشجویان در شناخت و کنترل بیماری‌های انگلی به‌ویژه بیماری‌های آندمیک کشور می‌باشد. از کلیه اساتید، صاحب‌نظران و دانشجویان عزیز تقاضا داریم نقطه‌نظرات و پیشنهادات خود را در تکمیل این مجموعه در اختیار نویسندگان قرار دهند.

دکتر سیما راستی - دکتر حسین هوشیار - دکتر محسن اربابی

پاییز ۱۳۹۵